

Töröggelt!

Minden reggel megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand, 64-66 Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 67. szám

Kedd

Cluj-Kolozsvár, 1932 augusztus 30

A kölcsön

megérkezett és mintha az ország fellélegzene a nehéz teher alatt, a tisztviselők és a nyugdíjasok egyszerűen új reményre ébrednének a hátralékok kifizetése tekintetében. A pénzügyminiszter váltig hangsúlyozza, hogy a svájci kölcsön elsősorban a hátralékos illetmények rendezésére és a további fizetések kiegyenlítésére szolgál, de vajjon így lesz-e ez és nem fogják a nagy diadallal fogadott kölcsönt egyéb célokra fordítani?

S vajjon, ha ez a mostani gazdasági viszonyokhoz képest hatalmas összegű kölcsön elfogy, mi fog következni? Ujabb kölcsön, vagy újra a rettegett adóprás? És ha az adóprás felmondja a további szolgálatot? Hiszen már ugyanis hiába működik, mert mindenünket kipróbálta, úgyhogy maga a kormány is megsokalta a működését és jövő évi március elsejéig megszüntette. Vagyis a jövő tavaszig lomtárba tette, hogy — ha kell — tavasszal újra elővegye és préselje ki vele, amit télire összegyűjtötünk.

Azt mondják erről a kölcsönről, hogy a háború óta ilyen nagy pénzübeli segítséget egy állam sem kapott. Hát ez valódi siker, amit a kormány a saját javára könyvelhet el. Ugy látszik, a kölcsönt Vajda és Mironescu szakállára adták, ha igen, akkor — mi adófizető polgárok, akiket közvetve leginkább érdekel a kölcsön hovaforrása — azt kívánjuk nekik, amit a török szokott kívánni: Allah növecsse nagyra a szakállukat!... De ha tényleg az új kormány iránti bizalomnak köszönhetjük a pénzübeli segítséget, akkor igyekezzék is a kormány, hogy a Népszövetség bizalmát az államháztartás célszerű leépítésével tovább is megtartsa a jövőben újabb hitel nyújtására bírja.

Mert kölcsönt adni régente üzleti befektetés, célszerű pénzmegőrzés volt, ma azonban, amikor mindenki alatt inog a pénzügyi talaj és sehol sincs jövedelmi forrás, valóságos fényűzés, vagy legjobb esetben könnyelmű hazárdjáték. Vigyázzon tehát a kormány, hogy el ne veszítse a külföld jóhiszeműségét és eddigi fizetési készségét behozni, igyekezzék a karakósság utján visszatéríteni a külföldi kölcsönösszeget.

Denis népszövetségi szakértő csak technikai segítséget ígér Ma kezdik meg a konverziós javaslat tárgyalását

BUCURESTI. Az első népszövetségi szakértő Denis Bukarestbe érkezett. Az állomáson nagy küldöttség várta Denis érkezését. Jakobsen szakértő még Genuában időzik és ennek tulajdonítható kétsége. A szakértők jövetelének célja egyrészt a sürgősen szükséges pénzügyi műveletek elintézésénél, másrészt az ország közgazdasági helyzetének szanalásánál adnak tanácsot a kormánynak.

BUCURESTI. A népszövetségi szakértők küldöttségének vezetője, kihallgatáson jelenik meg Vajda miniszterelnöknel és Mironescu pénzügyminiszternél, akikkel az ellenőrzés módjait tárgyalja meg. A Népszövetség tanácsa szeptember huszonhatodikán ül össze és foglalkozik Románia pénzügyi helyzetével annak a memorandumnak alapján, amelyet Titulescu terjesztett be s amelyhez csatolva van Risték jelentése. Előzőleg szeptember 12-én a hadügyi albizottság ül össze, amely előtt ismertetni fogják Románia hadügyi költségvetését. Ez fogja alapját képezni a népszövetségi tanács döntésének.

BUCURESTI. Denis, a Népszövetség francia szakértője, a sajtó munkatársainak kijelentette, hogy csak technikai segédkezet nyújt Románia gazdasági és pénzügyi újraszervezésére. Meg kell találni azt a módot, amely lehetővé teszi a kiadások csökkentését, a közigazgatás leegyszerűsítését és a tiszti fizetések pontos kiutalását. Megfelelő megoldást kell találni arra, hogy a külföldi adósságok részletekben legyenek fizethetők. A szakértő feladatának tekinti ezenkívül az állami bevételek felülvizsgálását és a bevételek fokozásának lehetőségeiről is kifejti véleményét.

BUCURESTI. Ma délután terjesztik be a konverziós törvényjavaslatot, amelynek megfogalmazásánál a külföldi tőkének is jelentős szerepe van. Előreláthatólag nagy vita fog lezajlani a javaslat körül, nemcsak ellenzéki, de kormánypárti oldalról is, mert a partát kíván. A kormánynak az az in-

tenciója, hogy ezt a problémát minden oldalról világítsák meg és ha kell, módosításoktól sem riad vissza.

Viharos ülésekre van kilátás a vagyonellenőrzési javaslattal kapcsolatosan is, valamint a bírói likvidálás megszüntetése és az adócsökkentési javaslat körül. Az előbbi ellen a kereskedő képviselők, az utóbbi ellen a liberálisok tiltakoznak, mert azt akarják, hogy az adócsökkentés ne csak a parasztságra, hanem az összes termelő osztályokra vonatkozzék. Az ülésszak bezárásáról szeptember 10-ike előtt szó sem lehet.

ROMÁNIÁBAN A LAKOSSÁG HATVAN SZÁZALÉKA ANALFABÉTA

BUCURESTI. Kisenevben megkezdődött a tanítók kongresszusa, amelyen Gusti közoktatásügyi miniszter is résztvett. A miniszter beszédében hangsúlyozta, hogy mindent el fog követni a tanítói kar helyzetének megjavítására. Nagy súlyt helyez az iskolák kijavítására és a szükséges anyagi alaphoz 30 millió lejt sikerült megszerezni az új svájci kölcsönből. Gusti miniszter hangsúlyozta, hogy

Romániában a lakosság hatvan százaléka írástudatlan, tehát vezetünk e tekintetben.

Csakis vállvetett munkával és megfelelő iskolai reformokkal lehet ezen a szomorú helyzeten változtatni. Munkájában számít tehát a tanítói kar támogatására, a tanítószegélyt viszont számíthat az ő jóakarataira és segítségére.

Iasiban a hadirokkantak tartottak országos kongresszust. Elhatározták, hogy csatlakoznak a nemzetközi rokkantszövetséghez. Kéri továbbá a nyugdíjak gyors folyósítását, a hátralékok kifizetését és a rokkantkérdés minden tekintetben kielégítő megoldását.

BUCURESTI. A hadügyminiszternek sikerült ugyan a pénzügyminisztériumtól kiutalást kapnia az új hadnagyok ezévi fizetésére, ezzel szemben hozzájárult ahhoz, hogy

a bukaresti tisztiképző iskolát kiyéve, az ország többi kadettiskolájának első évfolyama ebben az évben szüneteljen.

Igy nagyarányú megtakarítás lesz eszközölhető a hadügyi költségvetésben. Ezenkívül

1933-ban egyetlen új hadnagyi kinevezést sem fognak eszközölni.

BUCURESTI. Vajda miniszterelnök ma délelőtt fogadja Beck lengyel külügyi államtitkárt, ki Konstantinápolyból jövet néhány napot Rómában töltött el.

Hitler és Papenék titkos tárgyaláson döntenek az új kormány megalakításáról

BERLIN. Papen kancellár beszédének korántsem volt meg az a szenzációs jellege, mint ahogy azt a sajtó várta. Mindenesetre meglepetést keltett Papen nyugodt s mindenre kiterjedő beszéde, melyel csak megerősítette azt az általános feltevést, hogy még sokáig marad kormányon.

BERLIN. Papen beszéde az európai sajtóban élénk viszhangozt.

— Kétségtelen, — írja az angol Daily Mail — hogy Papen óriási

erőfeszítéseket tesz a német válság megszüntetésére, a márka helyzetének megszilárdítására, valamint a nagyméreteket öltött munkanélküliség megoldására, ami Papennek valószínűleg sikerülni is fog. Papen munkája új irányt ad a világ gazdasági és politikai hullámzásának, s e munka nyomán egy boldogabb korszak eljövetele vár a világ népeire.

BERLIN. Tegnap délután a centropárt és Hitler párt között a koalíciós kormány kérdését vitat-

ták meg. Ez a tárgyalás döntő jellegű az új kormány megalakítására nézve.

BERLIN. Tegnap késő délután Papen, Hitler és báró Gayl semleges helyen bizalmas megbeszélést tartottak. Kiszivárgott hírek szerint e megbeszélés a politikai helyzet gyökeres megváltoztatását fogja eredményezni.

BERLIN. Brüning volt birodalmi kancellár tegnap a következő nyilatkozatot tette: Egy — berlini lap szerint — azon igyekszem, hogy koalíciót hozzak létre a birodalmi elnök ellen irányuló éllel, azt is mondja a lap, hogy azt jelentettem ki, hogy most megyek, de majd

visszajövök és akkor Hindenburg fog menni.

Ezzel szemben megállapítom, hogy ilyen kijelentést sohasem tettem. Politikai tanácskozásaim célja kizáróan az volt, hogy megkísérjem az alkotmányos utat biztosítani Németország további politikai fejlődése számára.

Ásóval betörte sógorának a fejétegyjári földműves

JÁRA. Véres családi háborúság történt Alsójára községben. Chira Miklós és Jude Traján sógorok vitatkozni kezdtek, hogy melyiket illeti meg a kenderáztató. A vitázásnak az lett a vége, hogy a két sógor ordítani kezdett, majd amikor látták, hogy nem tudja egyik sem tulkiabálni a másikat, akkor Chira mellbeütötte sógorát, mire ez a nála levő ásóval úgy vágta fejbe a kötekedőt, hogy az véresen terült el a verekedés színhelyén. A betört fejű Chirát a községi körorvos köztözte be. Az esetről a járai csendőrség jegyzőkönyvet vett fel és az ügyet a tordai törvényszék elé terjesztette.

Kolozsváron letartóztatták a tordai városi tanácsos betörőjét

TURDA-TORDA. Barbu Sabiu városi tanácsos lakásán betörők jártak, ahonnan ruhaneműn, ékszereken és okmányokon kívül 5000 lej készpénzt is elloptak. A nyomozás megállapította, hogy a betörők az ablakon keresztül jutottak a lakásba s minden nyomot eltüntetve, ugyanott távoztak. A kolozsvári rendőrségnek sikerült kinyomozni a betörő személyét Pelisor Robert debreceni illetőségű 19 éves fiatalember személyében, kit letartóztattak és bűnlajstromának összeállítását után átadták az ügyészségnek.

Ha felmegy Budapestre,
okvetlenül keresse meg a
Clarus Kert Kabarét,
ahol mindig találkozik
erdélyi ismerősökkel.
**BUDAPEST, Rákóczi-ut
15.**

Karikás Frigyes, a halálosítéletét váró budapesti kommunistavezér nem gyilkos

BUDAPEST. A rögtönítélő bíróság elé állított Karikás Frigyes magyar kommunistavezér állítólagos gyilkosságának ügyében Böhm Vilmos volt hadügyi népbiztos a bécsi „Arbeiterzeitung”-ban hiteles adatokkal bizonyítja be, hogy Karikás Frigyes a terhére rótt gyilkosságot nem követte el, sőt épen ellenkezőleg ő volt az, aki a gyilkosságot feljelentette s annak koronatanuja volt.

Böhm Vilmos tudvalevőleg a magyar kommün alatt a vörös hadsereg főparancsnoka volt. Egyik közzétett okmánya szerint 1919. június 14-én Karikás Frigyes a 39. brigád politikai megbízottja, telefonon hívta fel a főparancsnokságot és közölte, hogy Sárjai Szabó József dandárparancsnok kivégeztette Sárlos János mu-

rányi róm. kath. lelkészt ellenforradalmi ténykedése miatt, dacára a főparancsnokság 53. számú rendelkezésének.

Böhm Vilmos hadsereg főparancsnok erre a következő táviratot küldte a 39. dandárparancsnoksághoz: Sárlos János lelkész agyonlövésének aktái nekem bemutatandók. Főparancsnokság Böhm. Az akták megérkezése után

A vörös hadsereg főparancsnoka azonnal elrendelte Sárjai Szabó és a kivégzést végrehajtó Bodnár politikai megbízott letartóztatását és forradalmi törvényszék elé állítását.

A tárgyaláson Karikás Frigyes volt a koronatanu, aki szemébe mondta Sárjai Szabónak és Bodnárnak, hogy ők a lelkész gyilkosai.

Vulpeanu gyilkossági ügyének szeptember 5-én lesz a táblai tárgyalása

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári ítélőtábla büntető tanácsa szeptember 5-én fogja tárgyalni Vulpeanu táncmester gyilkossági ügyét. A szüneti tanácsnak Voitescu táblabíró lesz az elnöke, tagjai pedig dr. Muresan és dr. Furnea táblabírók. A vádat Camarasescu főügyész-helyettes képviseli, a védelmet dr. Giurgiu János, dr. Munteanu Ioan, dr. Xantopol s dr.

Fabius ügyvédek fogják ellátni.

A védelemnek, főleg dr. Giurgiu János védőnek a törvényszéki tárgyaláson az volt az álláspontja, hogy nincs gyilkosságról, sem emberölésről szó, hanem az elhalt Greabu dulakodás közben saját revolverével önmaga lötte agyon magát. A védelem állítása szerint ugyanis Greabu Vulpeanu pénzét akarta megszerezni, revolverrel akarta ezt kicsikarni, mire Vulpeanu megragadta két kézzel Greabu jobb kezében levő revolverét és azt ki akarta csavarni, a revolver pedig eközben véletlenül elsült.

A táblai tárgyalás iránt a közönség körében a törvényszéki tárgyaláshoz hasonló, nagy érdeklődés mutatkozik.

Apróhirdetések

Egy szó ára 1 lej; vastagabb betűvel 2 lej.

ELADÓ egy négy lámpás hálózati rádió, Triotram hangszóróval nagyon olcsón. Str. Calvin 14.

NAGYSZOBÁ központban 2-3 személy részére, butorozva, vízvezetékkel, olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

EGY hónap alatt megtanulhat mandolinon nagyon jutányos árért. Hotel Transsylvania, Fülöpnél.

EGY jócsaládból való kislányt gyerekek mellé felveszek. Ugyanott egy tanuló fizetéssel felvétetik, Balogh kelmefestő, Heltai-ucca 2.

ELADÓ fűszerüzlet és vendéglőhelyiség italmérési engedéllyel. Cim a kiadóban.

IRÓGÉPET keresek bérbé. Cim a kiadóban.

ELADÓ egy rövid, jókarban levő szilzskinbunda és egy jókarban levő szoba asztal. Str. Aron Floria. Nr. 2.

KELIM és filé munkákat olcsón váltalok. Cim a kiadóban.

KÉT iskolás gyermek, vagy fiatal leány teljes ellátást kaphat, esetleg zongora használatával. Cim: Petőfi-ucca 17. Nádler.

KOMFORTOS, modern uccai 2 szoba, konyha, fürdőszoba, ujonnan parkettézve és kifestve, kiadó. Mikos Kelemen-ucca 17. sz.

Maculatura papir eladó, cim a kiadóban

Szabadióra helyezték a kolozsvári fiúk között agitáló kommunistát

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az ügyészség tegnap fejezte be a vizsgálatot Jakab Margit ismert kommunista nő legutóbbi ügyében. Amint a „Jóreggelt” és „Jóestét” közölték, Jakab Margit agitáció alá vett három kiskorú kolozsvári fiút. Egy ilyen agitálás alkalmával, amikor a leány a három fiúnak felolvasott, rajtuk ütött a rendőrség és mindannyiukat letartóztatták. A három tanítványt már több héttel ezelőtt szabadlára helyezte az ügyészség. Ma Pastia vizsgálóbíró befejezte az ifjú kommunisták kihallgatását és elrendelte szabadlára helyezését.

Véres baleset a járavizeki fűrésztelepen

JÁRA. A járavizeki fűrésztelep borzalmas baleset színhelye volt. Szabó József odaváló gépész a megjavított fűrészgépet próbálta ki, s egy léccet tett bele. A megindult gépből a léccel kipattant s a már későn félreugró gépész balkarját teljesen keresztülölte. A fűrésztelepen a sebesült karját ideiglenesen bekötötték, majd Járából elhivaták dr. Nagy Lajos körorvost, aki megejtette a szükséges orvosi segítyt és a súlyosan sérültet a tordai kórházba szállította.

Vizsgálati fogságba helyezték a ruhatolvaj bandát

CLUJ-KOLOZSVÁR. A törvényszék Niculescu tanácsa tegnap tárgyalta Varga Márton és társai bűnperét. Vargát és társait néhány hónappal ezelőtt tartóztatta le a kolozsvári rendőrség ruha és más értéktárgyak többrendbeli lopásának gyanuja alatt.

A gyanu alaposnak bizonyult és a négy tolvajt átadták az ügyészségnek, amely elrendelte a háromnapos vizsgálati fogságot. A vizsgálat folyamán mintegy harminc lopás bizonyult a vizsgálat alatt levő egyénekre. A mai tárgyaláson azonban a beidézett tanúk és károsultak közül sokan nem jelentek meg s így a tárgyalást a bíróság elhalasztotta.

RÁDIÓ

KEDD, augusztus 30.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 20: Rádió szabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Rádió zenekar. 21.30: Előadás. 21.45: Ének. 22.15: Rádió zenekar.

Budapest. 11.15: Szervánszky szalonzenekar. 14: Déli harangszó. 14.05: Hangverseny. 18: Gramofon. 19.30: Előadás a magyar irodalomról. 20: Postás zenekar. 21.30: Előadás. 22: A budapesti koncertzenekar hangversenye. Utána Sovánka Nándor cigányzenekara.

Bécs. 13.30: Weidenhofer kvartett. 14.40: Gramofon 15.10: Gramofon. 17.20: Gitár. 18.55: Haupt zenekar. 22.10: Zenekari hangverseny. 23.45: Táncczene.

Győződjön meg a BONYHAY hentesárak minőségeiről DELICATESSE

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Augusztus. 30. Hétfő. Róm
kath. L. Róza. Prot. Benjamin,
Rosa. Görög. Alex. Ioan. Pavel. Izr. 28. Ab.

Egyik hivatalos kimutatás szerint 176 milliárd az államadósságunk, egy másik szerint csak 141 milliárd. Ha így folytatják, karácsonyra nem lesz semmi államadósságunk...

A bukaresti tőzsde szombattól kezdve zárva volt. Milyen szerencsével legálább három napig nem estek az árfolyamok...

Gusti közoktatásügyi miniszter a tanítók gyűlésén kijelentette, hogy Romániában a lakosság hatvan százaléka analfabéta. A miniszter elfelejtette beszámítani a politikusokat is...

Jorga azt írja lapjában, hogy új kormányra van szükség. Persze, ezt most mondja, miután a választásokon megbukott a pártja...

Tőkések beszélgetnek.
— Olvasta? Benyújtották a vagyonellenőrzésről és becsületesedelemlről szóló törvényt.

— Hallja, nekem van vagyonom, de ha feljelent, börtönbe kerül...

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint meleg, inkább felhős idő várható, helyenként kisebb zivatarokkal.

— **Inspekciós gyógyszertárak.** Dr. Biró Főtér, Apostol Ferenc József-ut, Demeter Monostori-ut, Palóczy Kossuth Lajos-ucca.

— **Károly király visszatért Bukarestbe.** Károly király Sinajából ma reggel visszatért Bukarestbe. Az uralkodóval együtt érkeztek vissza a fővárosba Vajda miniszterelnök és a kormány többi tagjai is.

— **Az időközi bizottság fatermelő telepet tervez Kolozsvár járai birtokán.** A városi költségvetésben az idén a deszkaszükségletre már nem futotta. Az időközi bizottság úgy határozott, hogy Kolozsvár járai birtokán, amely mintegy 11000 holdat tesz ki és igen alkalmas a fatermelésre, fatermelő telepet és nyári iskolát létesít. Az időközi bizottság elnöke az elmúlt napon kint járt a járai birtokon és a nagy erdőgazdaság láttára elhatározta, hogy a szükséges faanyagot ezután innen termeli ki és már néhány nap múlva fűrészgépet állíttat fel, hogy a városnak szükséges faanyagot előállítsa.

— **Gyalog mennek Bukarestbe a király elé, hogy kisürgessék nyugdíjukat.** A Husi-megyei nyugdíjasok elhatározták, hogy gyalog mennek a király elé, hogy nyugdíjaik kiutalását sürgezzék. Akciójukhoz csatlakozásra hívták fel az ország összes nyugdíjasait is. Tervük az, hogy szeptember 16-án indulnak el és 27-én érkeznek Bukarestbe.

SPORT

Hatalmas ünneppel fogadták az olimpiászról hazatért magyar versenyzőket

BUDAPEST. Tegnap este érkezett Budapestre az olimpiai játékokon szerepelt magyar versenyzők első csoportja. A keleti pályaudvar érkezési oldalán mintegy 5000 főnyi tömeg szorongott, melynek soraiban dr. Lázár Andor OTT elnök vezetésével ott volt a magyar társadalom színe-java s megjelentek a sportegyesületek is zászlóikkal.

A lelkes tömeg hatalmas éljenézése közepett robogott be a bécsi gyorsvonat a keleti pályaudvarra. A vonatról leszálló versenyzőket

a közönség megrohanja, öleli, csókolja. Különösen Pelle Istvának, a kétszeres világbajnoknak jut ki bőven az ünneplésből. A hivatalos fogadóünnepség a himnusszal kezdődött, majd dr. Lázár Andor, az OTT elnöke mondott szép beszédet, amelyre az olimpikonok nevében Pelle István válaszolt. Az ünnepélyes fogadás befejezése után a tömeg vállára emelte a versenyzőket és a Rákóczi-induló hangjai mellett vonult el az ünnepség színhelyéről.

Rendületlenül kitart példátlanul

olcsó áraival

CZINK

festő és vegytisztítógyára.

— **Véget ért a varsói agrárkonferencia.** Tegnap véget ért a varsói agrárkonferencia. Az utolsó ülésen Roze elnök elnökölt. A gyűlés befejezésével a földművelésügyi minisztériumban ünnepélyt rendeztek, melyen minden állam képviselve volt.

— **Kolozsvári orvos nevével szélhámoskodott egy tolvaj.** A kolozsvári tudóstanatóriumban hetekkel ezelőtt ismeretlen tettes ellopta dr. Russu Viorel orvos pénztárcáját és igazolójait. Később hírek érkeztek, hogy dr. Russu Viorel több szélhámosságot és házasságcsédelgést követett el az ország több helyén. Egy ízben dr. Russu idézést kapott s akkor kiderült, hogy az aki ellopta igazolójait élt vissza az orvos nevével. A rendőrség erre széleskörű nyomozást vezetett be s a tolvaj szélhámost Abruabányán letartóztatták.

— **Megnyílt a nemzetközi háboruellenes világkongresszus.** Tegnap nyitották meg Amsterdamban a háboruellenes világkongresszust Romain Rolland világhírű író és békeapostol elnökletével. Romain Rolland, mint ismeretes, megrázó kiáltvánnyal fordult az emberiséghez, amelyet ezzel vezet be: „Segítség! Gyilkosok!” s ugyanakkor kifejti, hogy az európai államok, főleg Franciaország kereskedelmi érdekeiért új háboruba akar bocsátkozni. A kongresszuson rendkívül érdekes európai szemlélyek vonultak fel Romain Rolland, Henry Barbusse és Maxim Gorkij mellett. Németországot Einstein Albert a világhírű fűdős és Heinrich Mann, Oroszországot Gorkij Maxim, Ausztriát Karl Krauss és Romániát Costa Foru képviseli. A kongresszushoz sok intellektuális és munkásszervezet is bejelentette csatlakozását.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület „Gyopár” turista csoportja szeptember 4-én, vasárnap autós és kerékpáros turát rendez a Dragan völgybe és Biharfüredre.** A csoport e turáján régi gyakorlott és Bihar minden zugát ismerő vezetői: Beke Lajos, Györke Márton és Kary Sándor vezetik. Indulás vasárnap 4-én reggel pont 4 órakor a Mátyásház elől. Részvételi díj tagoknak 100, vendégeknek 110 lej. Jelentkezni lehet az EKE Mátyásházi irodájában és a Szabó Jenő cégnél. Ugyancsak kirándulást rendez a csoport a Runki szoroshoz szept. 4-én, Cebefügi András vezetésével.

— **Ciklon és hamueső pusztított el egy várost.** Az argentinai San Jua tartomány fővárosában nagy erejű ciklon pusztított. A ciklon befejeztével egyik közeli vulkán is megmozdult és forró hamuesőt bocsátott a városra. A város lakói között óriási pánik keletkezett. A halottak és sebesültek száma még ismeretlen.

— **Az egyiptomi miniszterelnök Budapesten.** Ismail Sedky pasa, egyiptomi miniszterelnök a magyar kormány meghívására tegnap este Budapestre érkezett, hol három napot tölt. Ma délelőtt Horthy Miklós kormányzó a gödöllői királyi kastélyban kihallgatáson fogadja Sedky pasát. Politikai körökben az Egyiptommal szemben fennálló jóviszony megerősödését látják, az egyiptomi miniszterelnök látogatásában.

— **Mukdenben újra kitörték az uccai harcok.** Mukden környékén újra fellángoltak az uccai harcok a japánok és kínaiak között. A japán katonaság minden igyekezete odairányult, hogy hatalmukba ejtsék a középületeket. Az uccai harc még tart.

Mi történt?

A sétatéren vidám gyermeklárma, hangos hancurozások. A padokon fáradt, kimerült öreg emberek, fekete ruhás, tisztos körü matróznak, távolabb kifestett ajku, gyanus foglalkozású hölgyek s elgyötört munkanélküliek ülnek. Egyszerre csak nagy riadalom támad. Mindenki szalad egy kifüzdött pont felé. A tolongás közepe egy fa, amelyen egy rongyos ruhájú, mezitlábos kis fiu mászik fölfelé. Úgyesen kuszik egyik ágról a másikra, előtte pedig egy fürgé mókus menekül riadtan üldözője elől. A tömeg biztató kiabálásokkal bátorítja a mászó gyermeket. Ami a legérdekesebb, a fa alatt áll a rendőr és egy karszallagos parkőr s a lelkes tömeggel együtt várják s nézik a fejleményeket. A kis fiu már majdnem a fa tetején van, amikor a megijedt mókus hirtelen taktikát változtat és visszafelé kezd mászni. Lent az izgalom tetőfokra jut:

Na most fogd meg gyorsan a farkát, stb... izgatott kiabálások jutnak fel a magasban levő kis fiuhoz. Egy hirtelen és ügyes mozdulattal utána kap és a farkánál fogva ledobja az ijedt mókust az örömtől hangos tömeg közé, egyenesen a rendőr karjaiba. A bátor kis fiu hiába követelte jogos tulajdonát, amiért megdolgozott, a lelkiismeretes rendőr azt mondja, hogy mivel a park a város tulajdona, minden ott talált ingó és ingatlan tárgyat kötelesek átadni a park őrgőrfjának, aki majd intézkedik a továbbiakról...

Ez történt... A kis fiu valószínűleg megkapja a mókust, miután jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és a park őrgőrfja megengedi, hogy a mókust jogos tulajdonosának szolgáltatassák ki. És még mondják azt, hogy nincs nálunk mintaszerű közigazgatás...

— **Kommunista tanárokat és diákokat tartóztattak le Varsóban.** A varsói rendőrség kilenc egyetemi hallgatót és három tanárt letartóztattott, mert kiderült róluk, hogy összeköttetésben állottak Moszkvával és működésüket a szovjet irányította. Megindult ellenük az eljárás.

— **Disznóvész egy tordai községben.** Tegnap délelőtt futótűzként terjedt el a hír a közeli falvakban, hogy Szurdukon az egyik gazdának megvészett a disznója. A beteg állathoz Járából hívták ki az állatorvost, aki megállapította, hogy kutyamarás okozta a disznó veszettségét. A dühöngő állatot elpusztították és szigorú zárlatot rendeltek el az egész faluban.

— **Letartóztatták, mert egyszerre két feleséget tartott.** A kolozsvári rendőrség tegnap letartóztatta Ignác László nevű gyári munkást, akinek egyidőben két törvényes felesége volt. A nyomozás szerint Ignác első feleségét, Mocsány Máriát, akit héthónapos együttlét után elhagyott, 1918-ban vette nőül. Majd eltűnt Kolozsvárról, hogy Gerend községben bukkanjon fel, ahol törvényes frigyre lépett Crisan Anna nevű lánnyal. Ezután hol egyik hol másik felesége körül forgolódott, míg a kolozsvári felesége leleplezte a kétnejű Ignácot a rendőrség előtt, akit azonnal letartóztattak.

Egy rejtélyes párisi bűntett

Eredeti francia
bűnügyi regény
(32)

— Csalatkozik Rajmund, vizszonzá szilárd hangon, sőt talán nagyon is korán meg fogja tudni ezen végzetes cselszövény titkát.

— Fájdalom!

Tapasztalásból tudva, hogy az érdemes Jusztus mesternek az a szokása volt, hogy az ajtó körül ólálkodjon s alkalmilag szemét és fülét a kulcslyukokra szokta mereszteni, Legris fölkel, hogy győződjék arról meg, vajjon nincse valaki kívül.

Azután ismét vissza ült Rajmunddal szembe.

— Most tehát, — mondá okoskodjunk hidegvérrel és igyekezzünk, ha lehet, hogy rendbe szedjük eszméinket, mert tegnap este óta úgy gondolkozunk és cselekszünk, mint a gyermekek. Önnek kedves barátom, alkalmasint oka volt arra, hogy meginduljon. Ami pedig engemet illet, aki hirtelen keveredtem ezen homályos kalandba, orvos létemre valódi neveléses módon engedtem elragadtatni magamat.

Rajmund közbe akart szólni, hogy tiltakozzék; de az orvos gyorsan folytatta:

— Mindkettőnk zavara azt eredményezte, hogy elbocsátottuk a prédánkat és árnya után kapkodtunk és hogy kijátszani engedtük magunkat. A baj megtörtént, ne említsük többé. De szabad-e ebből azt következtetnünk, hogy a rejtélyt borító fátyol soha se fog föllebbeni? Bizonyára nem és ezt be is bizonyíthatom.

— Elemeztük tehát a dolgot rendszeresen, — folytatta az orvos, annak rendje és módja szerint. Először is fontos-e a különös cselszövény indoka? Mindenesetre. Csakis elodázhatlan érdek birhat valakit arra, hogy megmássza a temető falát és megsértse a sír szentségét, kitéve magát annak, hogy rajtakapják, elfogják, törvény elé állítják, vagy pedig büntársai hatalmába kerül. Mi volt tehát ismeretlenének érdeke? Ez a rejtély kulcsa, melyet megoldani akarunk. Azt például tudjuk, hogy a főbüntársak érdeke nem egyenlő. A férfi diadalmaskodott, míg ellenben a nő kétségbe volt esve. Ami fölöttébb céljukat illeti, azt a tények által ismerjük. Megakartak győződni arról, vajjon Mária-Szidonia koporsója üres-e vagy nem.

Legris elhallgatott, várta Rajmund ellenvetését.

Miután azonban ez mit se szólt, az orvos folytatta:

— Ezen vakmerő kaland rendezője, a fekete ruhás férfiú, kétségkívül tudta, hogy a koporsó üres. Ezt állította a fekete ruhás nő előtt minek bizonyosságul azon pillanatban, midőn a sírt feltörték, azt mondá: „Látni fogja, hercegnő, hogy nem csaltam meg.” Azonban a hercegnő nem akart hinni szavainak; kételkedett, amit ismét az bizonyít, hogy meggyőződve arról, hogy a férfiú valót mondott, le-sújtva érezte magát és borzasztó idegrázkódtatást szenvedett.

(Folytatjuk)

Családi dráma egy Ferencz József-uticipészmester lakásán

CLUJ-KOLOZSVÁR. Megdöbentő családi dráma történt a Ferencz József-ut 120 szám alatt, Tóth A. ortopédipő készítő lakásán. Feleségén már napok óta elmebetegség jelei mutatkoztak, míg tegnap a szerencsétlen asszony elméje teljesen elborult. Megzavarodott állapotában

öklével bezúzta a kirakat üvegét és véresre sebezte kezeit.

MIT MOND A FÉRJ?

Munkatársunk felkereste a szerencsétlen asszony férjét, aki családi drámájáról a következőket mondta:

— Régóta észrevettem, hogy fe-

leségem nem viselkedik úgy, mint máskor, de én ennek nem tulajdonítottam különösebb eseményt. Amint észrevettem, hogy elméje elborult, azonnal felvittem az elme-gyógyintézetbe és felvételét kértem. Sajnos,

szegénységem miatt nem tudtam befizetni az intézet által kért 3000 lejt, s így beteg feleségemet kénytelen voltam hazahozni, majd közveszélyes állapota miatt a központi rendőrség egyik szobájában elhelyezni.

A gyógykezelési költség megszerzésére minden lehetőt elkövet-

tem. Ezután ismét visszavittem feleségemet a klinikára gyógykezelés végett.

MIT MONDANAK AZ IDEGGYÓGYÁSZATON?

Tóth A.-né, mivel a vizsgálat elmebaját megállapította, azonnal külön kipárnázott szobába helyeztük

és minden lehetőt elkövettünk, hogy nyugalmat biztosítsunk számára. Ezt injekcióval el is értük, amitől a beteg nemcsak megkönnyebbült, de rövid időn belül el is aludt. Reméljük, hogy a beteg javulása fokozatosan be fog következni.

Eltűnt egy tizenegyéves kolozsvári kisleány

CLUJ-KOLOZSVÁR. Titokzatos eltűnés ügyében vezette be a nyomozást tegnap délután a kolozsvári rendőrség. Szüleinek lakásáról eltűnt Szabó Mária 11 éves leányka, kit a legutóbbi információk szerint tegnap délelőtt

Szamosujvár egyik kávéházá-

ban láttak egy vidéki férfi társaságában.

Az eltűnt gyermekleány kézrekerítésére annál inkább nagy apparátussal indult meg a nyomozás, mert az a gyanu, hogy

a kisleány leánykereskedők karmaiba került.

A Ferdinand-kávéház sztrájktrő pincérei véresre vertek egy sztrájkoló pincért

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ezelőtt egy héttel a Ferdinand-kávéház tíz pincére, élükön a főpincérrel, sztrájkba léptek. A Ferdinand-kávéház adó miatt árverést szenvedett tulajdonosa nem tehetett mást, minthogy sztrájktrőket keresett, akiket talált is bőven.

Innen indult aztán ki az a különös eset, hogy a sztrájktrő pincérek tegnap este az uccán elpáholáltak egy sztrájkolót. Az érdekes eset így történt:

Veres József, Györgyalvi-ut 92 szám alatti lakos, a Ferdinand-kávéház egyik sztrájkoló pincérmunkása tegnap este fél tíz felé nyugodtan sétált a Ferenc József-uton és éppen a Metropol-kávéház elé érkezett, amikor szemben találta magát egyik újságot olvasó kollégájával. Veres örülve a váratlan találkozásnak, kollégája elé sietett és annak újságját tréfásan kiütötte a kezéből. Azonban a kolléga vé-

letlenül a sztrájktrő pincérek közé tartozt és a tréfás cselekedetet sértésnek vette. Felindulva rohant sztrájktrő pincértársaihoz a Ferdinand-kávéházba és elmesélte, hogy őt inzultálták. Nosza ezeknek sem kellett több. Bosszuért lihegve megsértett társuk inzultálásért,

hármán kirohantak az uccára és nekiestek a mítsem sejtő Veresnek.

Egyikük felkapott egy követ és teljes erővel Veres arcába dobta.

Ezután rövid közelharc keletkezett, aminek véresrevert áldozata a sztrájkoló pincér lett. A közelharcnak a Metropol-kávéház teraszán tartózkodó Muresan negyedikkerületi rendőrkomszár és a szolgálatos sarki rendőr vetett véget. A verekedő pincérek Kozma Gergely, Sinrad Miklós és Haránt Demeter voltak.

Csak három építési vállalkozó nem teljesíti a sztrájkoló kőművesek követeléseit

Harmincnégy kisvállalkozónál dolgoznak az építőmunkások

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóestét” tegnapi számában hosszabb cikk keretében számoltunk be arról, hogy a kolozsvári építési-vállalkozók vidékről hozott kőművesekkel akarják az építőmunkások sztrájkját letörni. Ugyanakkor arról is beszámoltunk, hogy a vasuti műhely építkezésénél Deveseri építési vállalkozó nemcsak vidéki kőműveseket, hanem segédmunkásokat és napszámosokat is hozatott s tegnap reggel a munkábaállni akaró, 100 főnyi kolozsvári munkást revolverrel kényszerítette,

hogy az építkezés területét elhagyják, mert helyüket megbízható vidéki munkásokkal töltötte be.

Ez az eljárás Deveseri vállalkozótól annál inkább kifogásolandó, mert amikor kitört a sztrájk, a dolgozni akaró segédmunkásokat egész héten szép ígéretekkel biztatta, hogy amint a surlódások elintéződnek,

a munkásokat azonnal üzembe állítja és mindenkinek biztosítja a kenyerét.

Szombaton, miután a kőművesekkel való tárgyalás eredményte-

len lett, Deveseri közölte a munkások csoportjával, hogy

hétfőn Nagyváradról hozatott kőművesekkel kezdi meg a munkálatok folytatását s kéri munkásait, hogy a szokottnál is korábban jelenjenek meg a munkahelyeiken, hogy ne történjen fönnakadás.

Ugyanakkor az építési vállalkozó arra kérte a munkásait, hogy azokat a munkásokat, akik nincsenek jelen, értesítsék.

Deveseri eljárása munkásaival szemben, — akiket nagyobb számban

a munkanélküliség kényszerített arra, hogy 7 lejes órabér mellett a kőművesek mellett dolgozzanak, mert nagyjából munkanélküli jobb iparosok, — annál kevésbé érthető, mert a vasuti műhely építését öt évvel ezelőtt vállalta fel

az akkori árak és munkabéreknek megfelelően, most pedig éppen ő az, aki

az azóta hatalmas százalékarányban leszállított munkabérek sem akarja megfizetni, s a munkások bórén a lehetőségénél is nagyobb profittal akarja vagyoniát szaporítani.

Az építőmunkások sztrájkjával kapcsolatosan annak jogossága fellet nem vitatkozunk, mert a tények helyettünk is beszélnek. Ugyanis amennyiben jogtalan volna az építőmunkások követelése, úgy a bérharc tárgyalások alkalmával a munkások jogos követelését 34 kisiparos, illetve kisvállalkozó nem ismerte volna el. Kolozsváron 34-en irták alá a munkások követelését s az aláírás előtt csak

három nagy építési vállalkozó cég, névszerint Reich, Viola és Moll, valamint a Deveseri és Bohatiel cégek zárkoztak el az építőmunkások követeléseitől.

Herriota fegyverkezés egyenjogúsága ügyében tárgyal Angliával

LONDON. Herriot francia miniszterelnök tegnap két miniszter-társával meglátogatta sir Herbert Samuel angol külügyminisztert. Az újságíróknak kijelentette, hogy látogatása magánjellegű. Egyes források azonban tudnivaló, hogy Herriot látogatása szoros összefüggésben áll a Németország által követelt egyenjogúsági fegyverkezés kérdésével.